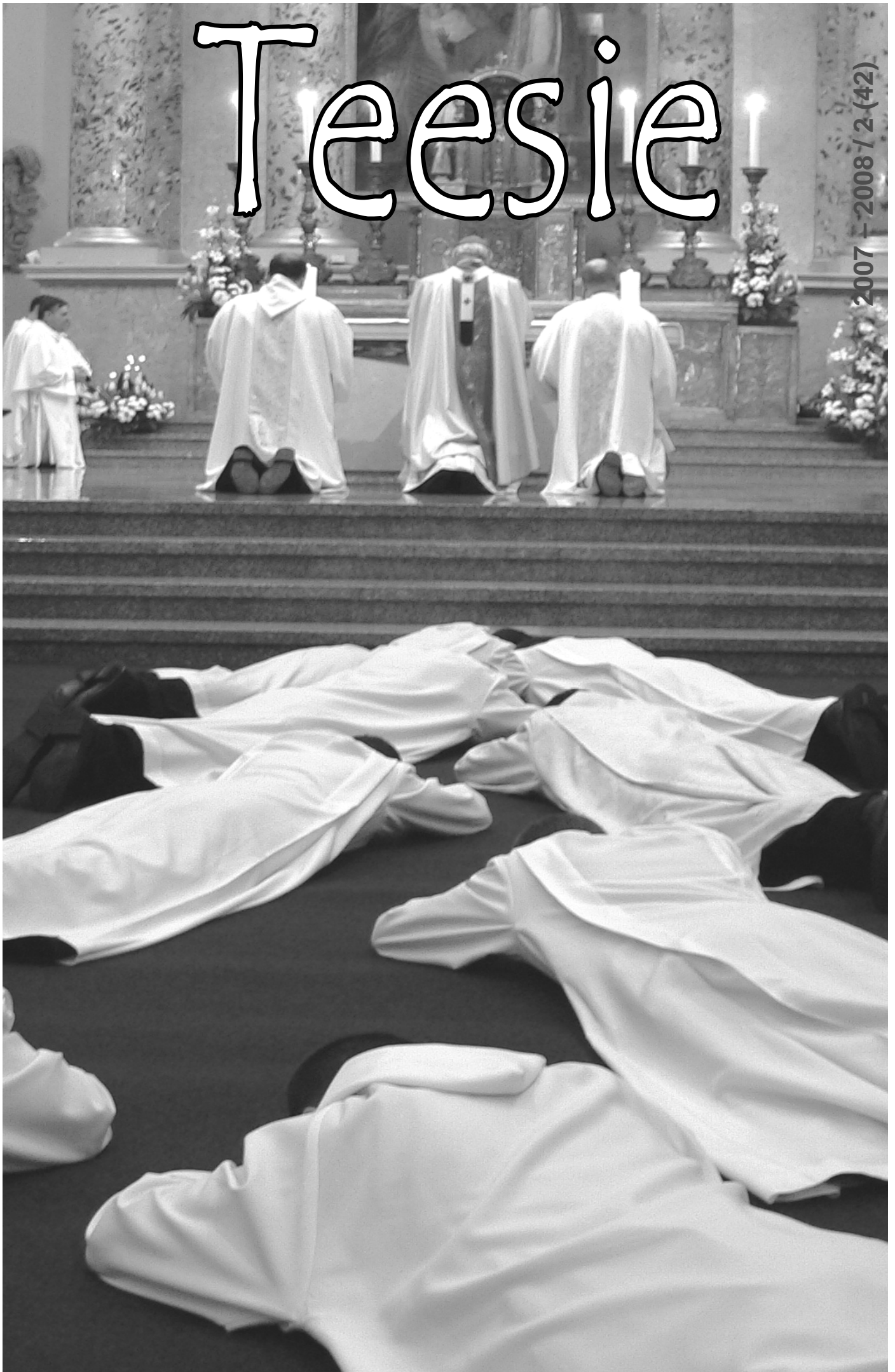

Teesie

PRAKALBA Į MALONŲJĮ SKAITYTOJĄ
**Celibato atsiradimo laikas
nuomonės, įsitikinimai
ir naujaisi istoriografiniai tyrimai**

N agrinėjant šią temą pirmiausia svarbu išsiaiškinti, kieno sekėjai esame. Ką turiu omeny? Juk niekas iš mūsų kruopščiai ir atsidėjęs nenagrinėjo istorinės celibato raidos; tai darė kiti, dienų dienas praleidę prie seniausių istorinių šaltinių. Tikrai nepavydėtinas darbas... Kai jie pateikia savo tyrinėjimų išvadas, mums belieka patikliai tarsi vaikams linkčioti galvas ir tokiu būdu tapti jų pasekėjais. Nejaugi patys kibsime į šaltinius! Taigi **kieno sekėjai esame**, kalbėdami apie celibato atsiradimo laiką?

XIX a. pabaigoje tarp istorikų įsiplieskė ginčas. Orientalistas Gustav Bickell 1878 m. savo straipsnyje paskelbė, kad celibato pradžia siekia apaštalų laikus, nuomonę grįsdamas Bažnyčios Sirijoje raštais, mat buvo šios srities žinovas. Kai kurių iki tol nepublikuotų dokumentų publikavimas tik sutvirtino tokią mokslininko nuomonę. Ši žinia nebuvo jokia naujovė: dar iki jos pasirodymo daugelis katalikų mokslininkų būtent taip ir manė.

Po metų pasirodė kito patristikos eksperto Franz Xaver Funk publikacija, kurio turinį atskleidžia jau pats pavadinimas „Celibatas nėra apaštališkas nutarimas“. Kuo baigėsi šis ginčas? G. Bickell nutilo, o jo priešininko nuomonę parėmė kiti du žymūs mokslininkai: Elphège-Florent Vaccandard ir Henri Leclercq. Tokiu būdu nuomonė, kad celibatas atsiradęs ne apaštalų, o vėlesniais laikais, įsitvirtino enciklopedijose, vadovėliuose, visuomenės mąstyme.

Dabar tad galima atsakyti į anksčiau užduotą klausimą kieno sekėjai esame: jeigu celibato atsiradimą nukeliame į IV, VII ar vėlesnius amžius, tai tikriausiai mūsų protėvis yra Franz Xaver Funk, o mūsų įsitikinimai priklauso nuo jo ir jį palaikiusių istorikų.

Eikime toliau. Ar klausimas apie celibato kilmę jau yra atsakytas, o gal **ginčas atsinaujina?**

Išties jis atsinaujina. Christian Cochini SJ, kardinolas Alfons Maria Stickler, Roman Cholij, Stefan Heid po kruopščių studijų priėjo prie išvados, kad celibato pradžia siekia apaštalinį laikotarpį. Tokie tvirtinimai pavadinti koperniškuoju perversmu celibato istorijos tyrime. Tad bent trumpam ir mes galime klausti **kada atsirado celibatas**.

Pirmasis rašytinis šaltinis, minintis celibatą, randamas Elvyros susirinkimo (IV a. pr.) dokumentuose: „Priimtas toks draudimas vyskupams, kunigams ir diakonams bei visiems dvasininkams, atliekantiems tarnystę: tegul susilaiko nuo savo žmonių ir tenegimdo vaikų. Kas tai padarys, privalės būti pašalintas iš dvasininkų luomo“.

Šis nutarimas kalba apie vedusius dvasininkus. Tad atrodytų, kad jokišs kalbos apie apaštalų laikus siekiančią celibato kilmę net negali ir būti. Tačiau, nors dvasininkai ir galėjo būti vedę, vis dėlto jie buvo įpareigoti susilaikyti

nuo vedybinio gyvenimo po šventimų. Toks susilaikymo įstatymas (lex continentiae) iš esmės gali būti vadinamas celibatu plačiąja, arba pirmine prasme.

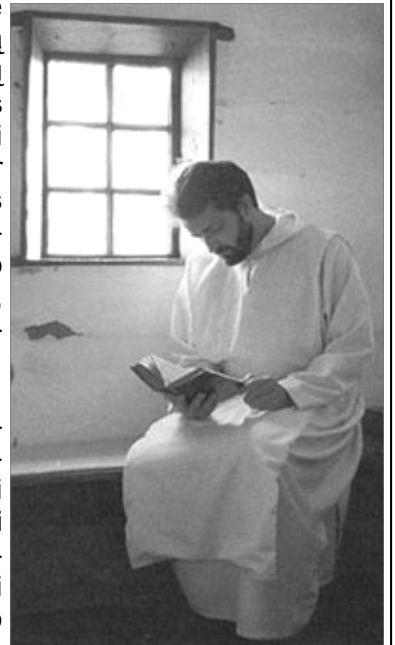
Kitas svarbus klausimas. Ar reikalavimas susilaikyti nuo vedybinio gyvenimo po šventimų atsirado tik IV amžiuje? Ankstesnių liudijimų nėra. Čia nuomonės ir išsiskiria. Minėtasis F. X. Funk celibato prievolės kilmę tapatino su pirmuoju rašytiniu šaltiniu. Dabar tiktų peržvelgti IV a. pab. – V a. pr. vykusių Kartaginos susirinkimų raštus. Pastarieji teigia, kad dvasininkai turi gyventi susilaikydami nuo savo žmonių tam, kad būtų įgyvendintas apaštalų mokymas šiuo klausimu. Taigi kalbama ne apie kažkokios naujovės įvedimą, bet apie išsaugojimą to, kas ateina iš praeities, tokiu būdu prabylant apie apaštalinę celibato kilmę. Ši mintis iškyla ir kituose to meto istoriniuose šaltiniuose. Popiežius Siricijus 385 m. rašytame laiške mini, kad „dvasininkai, kurie po šventimų gimdo vaikus, elgiasi prieš įstatymą, juos saistantį nuo Bažnyčios pradžios“. Epifanijus iš Salaminos (315-403), Rytų Bažnyčios atstovas, irgi tvirtina, kad dvasininkų susilaikymas nuo vedybinio gyvenimo yra įvestas apaštalų.

Taigi labai paprastai ir glaustai žvelgiant į celibato raidą, galima pastebėti, kad nuo IV a. ima atsirasti rašytinių šaltinių, kalbančių apie dvasininkams privalomą susilaikymą nuo vedybinių santykių su jų teisėtomis žmonomis. Tokie liudijimai randami tiek Rytų, tiek ir Vakarų Bažnyčiose. Kitas svarbi mintis, kad šis įstatymas nėra pateikiamas kaip naujovė, bet, priešingai, kaip senos tradicijos, kylančios iš apaštalų laikų, įtvirtinimas.

Gali pasirodyti, kad celibato kilmės istorija yra labai paprasta; anaipol, ji sudėtinga, tačiau apie tai ne šiame straipsnyje. Šiuokart minimi tik pagrindiniai ir supaprastinti sudėtingo istorikų mąstymo vingiai.

Skaitytojams spontaniškai gali kilti neaiškumų, kuriems norėtųsi užbėgti už akių. Pirmasis iš jų **o kaip su Rytų Bažnyčioje galiojančia tvarka?** Pastaroji praktika kilo tik po antrojo Trulano susirinkimo, vykusio 691 m. Iki tol tiek Vakaruose, tiek ir Rytuose gyvavo bendra dvasininkų susilaikymo tradicija.

Kitas skaitytojas suabejos: bet **juk Naujasis Testamentas kalba priešingai!** Prie šios minties vertėtų stabtelėti šiek tiek ilgiau. Neaiškumą gali kelti trys Naujojo Testamento vietos, iš kurių dabar pakaks paminėti vieną: „vyskupas turi būti nepeiktinas: tik kartą vedęs“ (1Tim 3,2). Pastaroji mintis diskutuojant dažniausiai pateikiama kaip opozicija celibatui. Viena įdomi detalė. Bažnyčios istorijoje šiomis vietomis kaip tik ir buvo remiamas dvasi-

ninkų celibatas.

Kaip tai įmanoma? Grįžkime į IV a. polemikas, kuomet kai kurie disputų dalyviai, remdamiesi būtent minėta Šv. Rašto eilute, norėjo įrodyti, kad dvasininkai ir po šventimų turi teisę tęsti vedybinį gyvenimą su savo teisėtomis žmonomis. Į tai minėtasis popiežius Siricijus 386 m. atsako tvirtindamas, jog apaštalas Paulius rašo ne apie žmones, kurie ir toliau trokšta susilaukti vaikų, bet turėdamas omeny susilaikymą, šventinamiesiems privalomą laikytis ateityje. Kitaip tariant, sugebėjimas iki šventimų gyventi tik su viena moterimi buvo suprantamas kaip įrodymas, kad vyras sugebės gyventi susilaikydamas po šventimų. Ar galima nesutikti su tokiu šios Biblijos vietos aiškinimu? Galbūt. Tačiau pirminis tų vietų aiškinimas yra būtent toks. Dar daugiau – tikslesnis Pauliaus žodžių vertimas būtų „vienos žmonos vyras“. Ką tai reiškia? Ar turima omeny monogamija? Ne. Monogamijos reikalauta iš visų krikščionių, tad būtų beprasmiška dvasininkus išskirti, jiems dar kartą pakartojant šį reikalavimą. O gal tai disciplinarinė taisyklė be jokio pagrindo? Vargu. Čia verta paminėti aiškinimą, kurį pateikia vienas žymiausių XX a. egzegetų Ignace de la Potterie. Jis tvirtina, kad, gilinantį į analizuojamą Naujojo Testamento eilutę, daž-

nai pasiliekiama moraliniame ar disciplinariniame aiškini-me, nekreipiant dėmesio į teologinį „vienos žmonos vyro“ pagrindimą. Pastarieji žodžiai, mokslininko nuomone, kalba apie ryšį, esantį tarp Kristaus ir Bažnyčios. Dvasininkas jame dalyvauja ir todėl pats turi būti tarsi Kristus-Sužadėtinis, mylintis Sužadėtinę-Bažnyčią. Tad šiuo atveju celibatas nėra tik disciplinarinė norma, bet atspindi tai, kas yra giliausio kunigystėje, išreikšdamas tą skaisčią meilę, kuria Kristus myli Bažnyčią.

Pagaliau užduotinas paskutinis klausimas: **o kas iš to?** Ar celibato atsiradimo nukėlimas į pačią Bažnyčios pradžią gali ką nors pakeisti? Atrodo, kad taip. Ginčijantis dėl celibato panaikinimo arba palikimo dažnai nuskambėdavo mintis, jog derėtų atsisakyti celibato ir tokiu būdu grįžti prie pirminės Bažnyčios praktikos. Kitais žodžiais tariant, tarsi ir nesiūloma nieko ypatinga; priešingai – kažkas didžiai gera: sugrįžimas prie ištakų. Tačiau, jei celibato kilmė išties datuotina pačia Bažnyčios atsiradimo pradžia, toks mąstymas iš esmės yra pakertamas, o ketinimas atsisakyti celibato tampa siūlymu įvesti milžinišką naujovę, sulaužant dviejų tūkstančių metų tradiciją.

kun. Rimgaudas Šiūlys

Nevadink celibatu

Nevadink celibatu
palaimintos vienatvės –
bokšto, kuriame giniesi nuo pasaulio.

Pažįstu namų,
kuriems vis tiek,
kas vyksta su istorija ir žmonėmis.
Tai namai, nuspalvinti celibatu,
– visi kampai aprašinėti juo –
bet skurdūs meilės.

Pažįstu namų,
kuriuose susinervinama išgirdus
kūdikio verksmą,
moters raudą
ar gatvėje žygiuojančių protestuotojų eiseną.

Juk celibatas negali būti
tuščias kambarys,
bet tik namai, pilni draugų –
tų, kurie šiandien čia,
ir tų, kurie vakar išvyko.

Celibatas – tai palaiminga kančia žinant,
kad tavo žemėje niekas
nepasistatys namo,
bet tik palapinę.

Celibatas – tai nuotykis,
baisus ir kerintis tuo pačiu metu:
neįsikurti galutinai niekieno žemėje,
bet tik pasinaudoti ja kaip priebėga,
reikalinga galvai priglauti nakties metu
ir būti pasiruošus tuoj pat vėl leistis į kelionę.

Celibatas, gal būt,
tai tik tavo namai,
kuriuose verkia nesigėdydami
visi šios keistos tautos vaikai ir moterys
ir tu kartu su jais;
tai žygiavimas kartu su kiekvienu žmogumi,
kuris kelia balsą prieš neteisingumą.

Per daug kartų lelijomis buvo išpuošta
laisvė
nieko iš tiesų
nemylėti.

Iš italų k. vertė kun. Robertas Šalaševičius

Trupinėliai apie diakonus

Nerijus Grigaliūnas

Kurso seniūnas, norintis ir gebantis vadovauti ir platesnėms grupėms. Jau seniai išplaukęs į gilius pastoracinius vandenis evangelizaudamas ir bendradarbiaudamas su ateitininkais. Nėgana to, akylesni Nerijų vasarą gali pastebėti Prancūzijoje – gal Elizejaus laukuose dailrosi sau vietas? Verta susirūpinti, nes prancūziškai bečiaukšdamas vieną dieną gali užmiršti gimtąją kalbą, o pirmojoje užsienio šalyje, iš

Lietuvos vykdamas į Prancūziją, užsisakyti varlių šlaunelių gali nebemokėti. Mylėdamas visa, kas romaniška, ir išbandęs romaniškas mašinas, besibaigiančias raide „o“, pagaliau išsirinko pavadinimu primenančią citriną. Ar toks sprendimas ir kai kurie kiti požymiai rodo, kad jam vitaminų trūksta?

Andžejus Jasinskas

Jaunystėje, per savo kambario langą matydamas besimankštinančius kareivius ir Trinitorių bažnyčią, kankinosi negalėdamas apsispręsti: ar lįsti į apkasus, ar užsidaryti už atgimstančios šventovės sienų. Pavaikščiojęs į mokyklą per vieną ir kitą kiemą, nutarė pasirinkti abu: stoti į seminariją, stovinčią kareivinių teritorijoje. Deja, tais pačiais metais, gal bijant, kad perspektyvus studentas nepabėgtų, seminarija iš nesaugios zonos iškelta. Vienąkart bandė pabėgti, bet netrukus grįžo atgal. Nuo to laiko jam prilipdytas Master'io vardas.

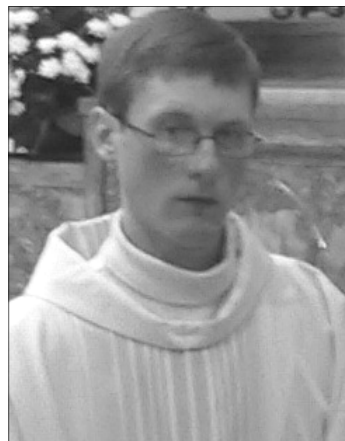

Francišek Jusiel

Lietuvių liaudies patarlė tvirtina: kaip pavadinsi, taip nepagadinsi. Pats kartkartėmis prisistato Pranciškumi, kitų švelniai šaukiamas Franeku, o drąsiausieji net mėgina kreiptis į Praną. Tai ambicingas mažylis, su šypsena lūpose rūpestingai į akis sakantis tiesą. Franekas – energingas Oazės judėjimo pasekėjas, mėginantis paskui save patraukti ir daugiau „dūšelių“. Vieni metu tai jam netgi buvo pavykę, vasarą vilniečiams būriais traukiant mokytis kalbų ir paskui jas pritaikyti stovyklose artimajame užsienyje. O jį patį vasarą dažniau nei savo gimtinėje galima sutikti Kaišiadorių vyskupijoje. Įdomu, gal su Algiu A. rengiasi steigti barzdočių kongregaciją?

Rimas Kalmatavičius

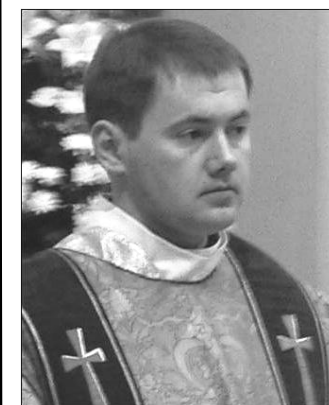
Pašaukimą atrado labai anksti ir sergėjo, kad jo nenupūstų atšiaurūs Ignalinos krašto vėjai. Galbūt savo klebono dosniaširdškumo įkvėptas ir, norėdamas būti panašus į jį (to reikalavo ir Rimo užimamos pareigos), nutarė, jog gero žmogaus turi būti daug. Vis tik, matyt, nujausdamas paskyrimą į vieną Vilniaus pakraščio parapiją ir bijodamas ten esančio gauruoto keturkojo būti palaikytas skaniu kotletu, žaibiškai atsikratė gelbėjimosi ratų ir tapo visų laikų ir kartų rekordininkas. Tai buvo praktiškas žingsnis, mat jaunesnieji seminarijos broliai vaikų katechezėms dabar gali panaudoti nuotraukas su skambiu užrašu *prieš ir po. Rask 10 skirtumų.*

Vytautas Kirka

Tikrai ne vienas yra pastebėjęs, jog šis jaunuolis be konkurencijos galėtų apaštalausti naujai atrastose planetose. Diskusijose apie parnormalius reiškinius visada parodo savo išmintį bei dialoginę patirtį (su ateiviais, jei kam neaišku). Tai patvirtina ir iš marsiečių gautas apdovanojimas „Earth planet protection“. Jis dažnai būna įsiurbtas, bet pats nėra siurblys. Šiaip pasižymintis kaip paprastas, nuoširdus seminaristas, Vytautas turi daugybę vizijų apie būsimą tarnystę, kurios leidžia numanyti, kad jo parapija bus labiausiai kompiuterizuota visoje Lietuvoje. Vytautai, tik neaprupink jos „golfukais“ – labai jau juos vagia.

Renald Kučko

Susirūpinusi Renaldo veido išraiška šioje fotografijoje puikiai atskleidžia, kaip „naujokui“ pavyko taip greitai įsilieti į kurso gyvenimą. Globėjiškas naujakuris netrukus įgavo kurso pasitikėjimą, tad deleguotas net kasmėnesinėms deryboms su viršiausiaja seminarijos Trejybe. Dėl dorybingų būdo savybių jam būtų galima priskirti daug taiklių epitetų: tautos vadas, mažosios seminarijos rektorius, rūpestingasis tėvas, kurso motina. Pastaroji savybė net gali būti sukonkretinta į *alma mater*, mat lazdynų riešutų pagalba jaunuolis sugeba prisivilioti net mažas voveraites. Neramu tik, kad dėl atviros širdies būsimajame Renaldo klebonijoje vietos gali ir nelikti.

Darius Marcinkevičius

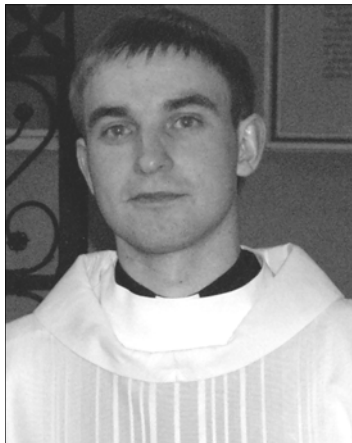

Vienas iš seminarijoje esančio tuščio kurso kaltininkų. Kartu su Regimantu šokavo tai į vieno, tai į kito kurso paskaitas, kol nutarė įsilieti į gausesnę bendruomenę. Matyt, Kaune išstudijuotos diplomatijos vingrybės padėjo įtikinti vadovybę jo ankstyva branda, o dėl visur skubančio žmogaus įvaizdžio pabijota, kad tik nepavėluotų į kunigystę. Diplomatinės patirtis ir miklus liežuvis praverčia prieš tai atsiprašius mandagiai įtikinti to norinčius ar neturinčius kur dėtis bei evangelizuojant tikinčiuosius. Dariaus pastoracinė praktika neapsiriboja kokia nors

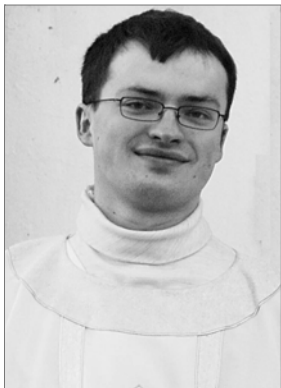
viena sritimi; sielovados patirties semiasi ir bendraudamas su ligoniais, ir katechizuodamas vaikus, ir organizuodamas piligrimines keliones, ir su močiutėm melddamasis Marijai. Būtent rožinis yra neatskiriamas šio diakono atributas. Gal kada nors sumanę pasirinkti vienuoliją būtų marijonas?

Kęstutis Palikša

Paskutinysis mohikanas, kadaise seminarijoje vykusių nuožmių debatų tarp skirtingų vienuolijų pasekėjų palikimo sergėtojas. Dvasiškai subrendo apylinkėse, jau seniai garsiose išsisknijusia jėzuitų dvasia, tad ir pats į seminariją atėjo jau apgaubtas Ignaco minties ir jėzuitiško pamaldumo. Greičiausiai dėl aiškaus tikslo žinojimo ir sąžiningo jo siekimo, vis pasiremiant *Pratybomis*, Kęstutis yra geriausias seminarijos studentas, sulaužęs taisyklę, jog diakonas nebegali būti ceremonierius. Tad netgi jokios apeigos be jo yra galiojančios ir negaliojančios. Šiek tiek tik baisu, kad, jaunimui masiškai važiuojant iš Lietuvos, ir jis neretai sutinkamas Vokietijos gatvėse.

Nerijus Papirtis

Jeigu būtų buvęs Eglės vyras, Žalčių karalienė jį būtų šaukusi *jeigu gyvas, alaus putele*, mat šis jaunuolis kilęs iš „pa Utenas“. Tai ypač slaptas žmogus, koplyčioje dažnai pasirodantis baltu veidu. Ilgai spėliojome, ar, kaip dainuojama, jo veideliai nubliedo dėl „apynėlio macnos spurgelės“, o gal įtaką daro Utenos pieninė? Pasirodo, priežastis kur kas žemiškesnė: seminaristas susižavėjęs fotografija, o nuotraukoms

ryškinti juk reikalinga tamsi patalpa, tad greičiausiai tokios naktinės patirtys ir trukdo gerai išsimiegoti. Tuomet koplyčioje belieka vadovautis tėvo Ignaco išganingu pasiūlymu: melstis tokioje pozicijoje, kokia tuo metu yra patogiausia.

Mirolav Petrovskij

Šis pašaukimais gausios Eišiškių parapijos atstovas prie kurso prisijungė penktaisiais metais. Vienas pirmųjų seminarijoje pradėjo evangelizacijos darbą, kurį po pertraukos su malonumu tęsė. Mirolavą būtų galima pavadinti evangelizatoriumi iš pašaukimo, mokytoju iš patyrimo ir praktinių situacijų sąžinės balsu. Pro jo akį neprasprūs nepastebėtas joks keblus klausimas, ir diakonas pasirūpins, kad jis būtų aptartas jei ne su kiekvienu sutiktu kelyje, tai bent jau su stalo bendruomene.

Galbūt dėl tokio pasitikėjimo šio seminaristo valgykloje visuomet laukia rezervuota vieta, o bendrystės ir patarimų srityje – jaunesnieji broliai, su kuriais jis gali pasidalinti jau devintus metus besidriekiančiu pašaukimo keliu.

Romas Taraila

Dėl savo ramaus būdo Romas kurse dažnai yra vadinamas mažybine forma. Tai dzūkas iki kaulų smegeņu, drąsiai dzūkuojantis ir seminarijoje, greitai perėmęs garbingų klebonų tartį bei bruožus, o pats išgarsėjęs ir savo kraštą išgarsinęs ištarta fraze (žinoma, kad dzūkiška): *oj, kaip skauda kojų*. Nežinia, ar Romo dvasinį gyvenimą įtakoja anam krašte žymi viena sielos atgavinimo priemonė, bet jis pats visuomet esti kleboniškai nusiteikęs (matyt, prisimena anksčiau turėtas pareigas) ir vis ieško vietelės netrukdomai tyliai meditacijai. Tam tinka tiek suolas koplyčioje, tiek auditorijos stalas: juk nieko nėra maloniau, kaip sočiai pavalgus regėti kunigystės viziją; tai ji prisiartina, tai vėl nutolsta...

Regimantas Tubelis

Jaunesnysis vyresnėlis, o gal vyresnysis jaunėlis? Turintis savęs vertą įpėdinį ir pasirūpinęs, kad šeimos pavardė neišnyktų iš seminarijos studentų sąrašų, šis diakonas jau gali ramiai iškeliauti į aktyvios pastoracijos erdves. Juolab, kad potraukį tam rodo net viena ranka užgriebtos Vokietijos parapijos. Besidalindamas sie-lovadine patirtimi, Regimantas yra visuomet linkęs

kitiems padėti, net kai tai visiškai neįmanoma. Tai entuziastingas sportininkas, paskui kamuolį lakstantis net pasiramstydamas ramentais. Ieškodamas tiesos, jis geba tyliai ir protingai ją pritaikyti savo reikmėms. Na, o didžiausia jo reikmė galbūt yra pasiekti vieną postą seminarijoje – juk vaikšto „išmetęs rėmą“.

Benediktas XVI: nepaprastas nuotykis – kunigystė

Vasario pirmosios vakarą popiežius Benediktas XVI aplankė Romos vyskupijos kunigų seminariją, esančią greta Laterano bazilikos. Šventasis Tėvas, būdamas Romos vyskupas, kartu yra ir savosios seminarijos globėjas, tad, sekdamas savo pirmtako Jono Pauliaus II pavyzdžiu, kasmet Pasitikėjimo Mergelės Marijos šventės dieną Vakarinę Valandų liturgijos maldą meldžiasi kartu su seminaristais.

Mišparų metu pasakyoje homilijoje Šventasis Tėvas liudijo kunigystę esant „nepaprastai gražią gyvenimo kelionę priešingybių kupiname nūdienos pasaulyje“. Anot Benedikto XVI, kunigiškajai formacijai seminarijoje ypač svarbūs yra tylą ir bendruomeninis gyvenimas. „Metai seminarijoje atskiria nuo įprastinio gyvenimo, suteikia neabejotiną dykumos patirtį, kuomet Viešpats gali prabilti į širdį. Tačiau jo balsas nėra garsus. Tai tylos balsas. Norint jį išgirsti, tylos aplinka būtina“ – sakė popiežius.

Pasak popiežiaus, nors gali atrodyti, kad kunigystė nepatraukia daugumos žmonių susidomėjimo, tačiau iš

tikro ji yra pats įdomiausias ir pasauliui svarbiausias gyvenimo nuotykis, nepaprastas nuotykis, skirtas kitiems parodyti ir atskleisti gyvenimo pilnatvę, į kurią visi yra pašaukti. Kartu tai ypač reiklus nuotykis. Kitaip ir negalėtų būti, nes kunigas yra pašauktas sekti Jėzumi, kuris atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį.

Susitikimo pabaigoje popiežius išsakė keletą spontaniškų pastebėjimų seminaristams, pabrėždamas būtinybę liudyti didžią tikėjimo dovaną kitiems. Net tie, kurie netiki, tarė jis, „yra ieškantys. Jie trokšta gyventi gerai, trokšta rasti teisingą kelią, bet neranda. Kiekvieno žmogus širdies gelmėse slypi Dievo alkis, nors daug kas tai neigia, tam visaip priešinasi ir prieštarauja. Mes turime puikų pašaukimą – padėti, nešti šviesą. Būtent tai yra mūsų nuotykis.“

*Parengta pagal zenit.org
ir radiovaticana.org pranešimus*

Dalyviai apie Pašaukimes rekolekcijas

Vasario 17-18 dienomis seminarija organizavo Pašaukimes rekolekcijas, kuriose dalyvavo 17 jaunuolių. Siūlome dviejų iš jų atsiliepimus.

Esu vienuoliktos klasės mokinys, patarnauju Vilniaus šv. arkangelo Rapolo bažnyčioje. Kai tik sužinojau apie Pašaukimes rekolekcijas, tariu sau – privalau jose dalyvauti, nes tai dar viena proga pasitikrinti, susimąstyti apie pašaukimą į kunigystę.

Štai vasario 17 dieną, II Gavėnios sekmadienį, atėjau į seminariją. Be abejonės, lydėjo šioks toks jaudulys, bet, kita vertus, žinojau, jog tai vieta, kur gyvena žmonės, pasitikintys Dievu ir Jį mylintys.

Rekolekcijų dienotvarkė buvo gan įtempta, tačiau toks pasirinkimas pasirodė esąs prasmingas: tai tam tikru būdu atspindėjo seminaristo dienos ritmą.

Smagu buvo aplink save matyti jaunus žmones, kurie irgi tiki, meldžiasi, ieško savo pašaukimo. Melsdamasis drauge su jais, broliškoje atmosferoje, drauge asmeniškai apmąstai ir savo gyvenimą bei bandai įsiklausyti į Dievo žodžius tau. Man įsiminė rektorius, kunigo Roberto, tos dienos Mišių pamokslas koplyčioje. Tądien skaityta Evangelija apie Jėzaus Atsimainymą. Rektorių gražiai palygino Taboro kalną su seminarija. Kaip apaštalas Petras, taip ir mes seminarijoje tariame Jėzui: „Viešpatie, gera mums čia būti!“ (Mt 17, 4). Iš tiesų, seminarijos aplinka veikė. Viena iš rekolekcijų sąlygų yra pasitraukti nuo kasdienio gyvenimo ritmo, šurmulio bei sustoti, apmąstyti savo gyvenimo kelią ir bandyti įsiklausyti, ką Viešpats nori tau pasakyti.

Rekolekcijų metu skaitytos konferencijos apie pašaukimą. Seminarijoje dirbantys kunigai į pašaukimą kvietė pažvelgti iš įvairių pusių: patyrinėti, kaip pašaukimas apibūdinamas Šv. Rašte, kas apskritai yra pašaukimas ir, galiausiai, pažvelgti į pašaukimą kunigystei. Pašaukimo aptarimas iš teologinės pusės leido giliau pažvelgti į šį slėpinį.

Gilų įspūdį paliko rekolekcijų pirmos dienos vakare vyku-

si Švenčiausiojo Sakramento Adoracija. Visi tyloje žvelgė į Jėzų... Malda šias dvi dienas užėmė labai svarbią vietą.

Rekolekcijos iš tiesų buvo naudingos. Duok Dieve, kad dar ne kartą tokios būtų surengtos. Tegul Viešpats laimina seminarijos kunigus, kurie vedė šias rekolekcijas, seminaristus, kurie prisidėjo prie jų rengimo. Prašau ir skaitytojo prisiminti mus, dalyvavusius rekolekcijose, idant Viešpats parodytų kelią, kuriuo kiekvienas turi eiti.

*Artūras Rybakovas
Vilniaus Radvilų gimnazija*

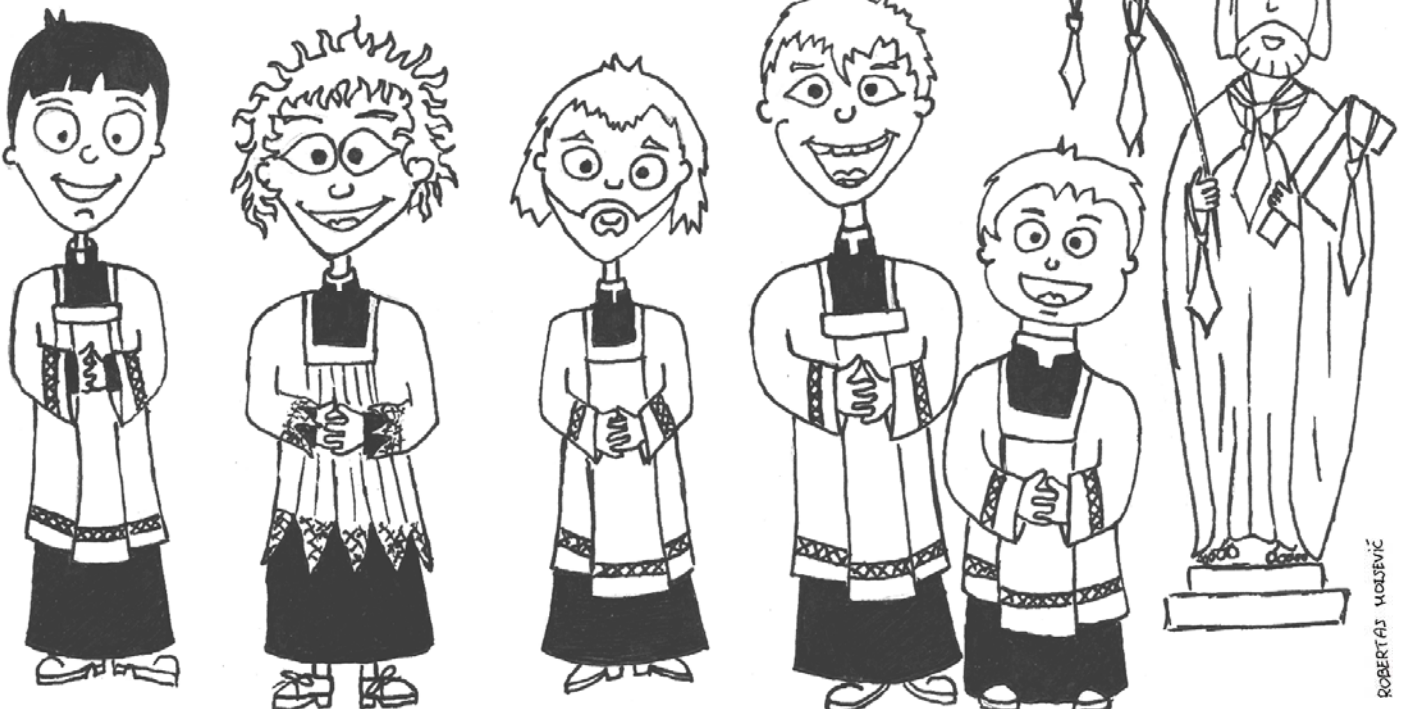
Šiek tiek jaudinausi, kaip viskas vyks, mat prieš tai nė karto nebuvau buvęs nei seminarijoje, nei rekolekcijose. Išlipdamas iš automobilio, pasakiau tėvams, kad tikriausiai be manęs niekas daugiau ir neatvažiuos. Tačiau klydau. Pasirodo, ne aš vienas bandau suprasti, koks gi iš tikrųjų yra mano pašaukimas. Dviejų dienų Pašaukimes rekolekcijos prabėgo akimirksniu.

Vos tik peržengiau seminarijos slenkstį, mane pasitiko būrys linksimų klierikų ir kunigų. Tada pagalvojau, kaip gerai, jog čia esu. Įvade į rekolekcijas susipažinome, žaidėme integracinius žaidimus. Įžanginiame žodyje išgirdau, jog šios rekolekcijos skirtos ne tam, kad visi dalyviai taptų kunigais, bet kad būtų lengviau suprasti, ar Dievas šaukia kunigystei. Ekskursijoje po seminariją sužinojau apie klierikiško gyvenimo ypatumus, visapusišką ugdymą. Konferencijoje aiškinti Šventojo Rašto žodžiai apie pašaukimą bei akcentuota, kad Dievas kiekvieną pašauktąjį kunigystei kviečia vis kitu būdu, o pašaukimas nekyla iš žmogaus širdies, bet yra Dievo malonė. Norėčiau padėkoti Seminarijai už naudingas, įdomias, vaisingas rekolekcijas.

Nikodemus Roginski

Dėstytojų kertelė

- ☺ Eik į savo inkubatorių (*pasiūlymas sušilti prie radiatoriaus*). O gal geriau tave trinktelėti į sieną? (*gal likime prie pirmojo varianto*)
- ☺ Nežinau, kokią čia jums medžiagą diktuoti. Tiek šaltinių... (*pasigirsta atsakymas: adaptuotą silpnapročiams*)
- ☺ Nors neturiu didelės vilties, bet siūlyčiau pasiskaityti.
- ☺ Ko nenaudoji, tas sunyksta. Apie ką jūs pagalvojote? Aš čia bandau prabilti į jūsų sąžines dėl rytinio mąstymo.
- ☺ Dvasininkas išsiskirdavo ne tik drabužiais, bet ir tonūra. O kaip kitaip jį pirty pažinsi?
- ☺ Laiškas pirmą kartą iškyla XV a. kaip silkių vyniojimo popierius. Aš irgi vakar buvau Kalvarijų turguj ir dariausi, ar niekas nevyniojama.
- ☺ Šiandien kalbėsime apie Kvadratą. Ne kuba, ne stačiakampį, bet Kvadratą. Ir ką žinau, pasakysiu, neslėpsiu.
- ☺ Kas bendra tarp riestainio ir „baronkos“? Skylė. Kai tie raguoliai suvalgomi, skylė grįžta atgal į kepyklą apsikepti.
- ☺ Ar N. Jums dar dėsto? Kaip sakote? Lakštingala negali nečiulbėti?
- ☺ Kaip atskirti angelą nuo kunigo? Angelas su sparnais. Bet ir višta su sparnais...
- ☺ Jeigu nematėt, kaip atrodo Švč. Trejybė, aš nupiešiu, ir pamatysit.
- ☺ Tai balsuokime kas nori kontrolinį darbą rašyti dabar, o kas – po dviejų savaitių. Dauguma nori vėliau. Vadinasi, pagal ES direktyvas turėtume rašyti šiandien, nes sprendimus diktuoja mažuma. O šiandien mažuma esu aš.
- ☺ Čia labai paguodžianti mintis, jeigu įsivaizduoji ką nors iš savo „neprietelių“ katilė.
- ☺ Jau kiek sakiau šitą pavyzdį studentams, visada bobutėms amžinatilsį. Signalas veikia, bet bobutės negirdi.

Jėzaus mokykloje: ar myli mane?

Vaikai dažnai klausia: ar myli mane? Ar turi laiko? Ar gali man padėti? „Duokite vaikams nurodymų. Jie neapskaičiuoja, ką daro“, – dainuoja Herbert Groenemeyer. Jie neskaičiuoja, jie tiesiog klausia. Jei suaugusysis taip klausia – ar myli mane – tai paliečia širdį. Tačiau jei vėl ir vėl klaustų, turbūt greičiau paliestų nervus nei širdį.

Tokio pobūdžio klausimai įsismelkia. Tai paliudija nelaimingos meilės istorijos. Tokie klausimai nepadaro laisvu ir savimi pasitikinčiu, bet mažu, agresyviu ir liūdnu. Jei koks suaugusysis nuolat to klausia, jis turėtų būti ypač nesaugus. Taip galėtų klausiti ankstyvoje vaikystėje paliktas vaikas. Jis nori užsitikrinti meilę, nes per dažnai buvo sužeidžiamas, nepriimtas. Jį galima būtų palyginti su keliančiu konkurenciją klausimą: ar myli mane labiau negu šitie? Kuo labiau sužeistas žmogus, tuo daugiau kartų jam reikia užsitikrinti meilę. Vieno karto neužtenka. Jis galėtų septynis kartus gauti teigiamą atsakymą ir klausiti vėl: ar myli mane, ar myli mane labiau, ar myli mane labiau nei... Iš esmės mums visiems tai pažįstama. Mes ilgamės prielankumo. Mes laukiame daugiau prielankumo nei gauname. Mūsų širdis nerami. Mūsų meilė gyvena po vienu stogu su baime; ji yra tai didelė, tai maža, tai drąsi, tai baugšti. Širdžiai dažnai neužtenka tik būti mylimai, nes norisi būti mylimai labiau, kadangi žmogiška meilė niekuomet nėra pakankama. Ji nežino saiko, ir todėl vėl ir vėl pralaimi.

Jėzaus meilėje nuolat pirmavo Petras. Ką jis darė, darė tai visu savimi. Jis net norėjo aukoti dėl Jėzaus savo gyvenimą. Vis dėlto Petro širdyje gimė ir trigubas išsigynimas. O išsigintasis Jėzus jį paprasčiausiai klausia: ar myli mane labiau negu šitie? Kristus jo nemoko, nepriekaištauja. Tačiau pokalbis prasideda ten, kur Petras visuomet buvo – norėjime mylėti *labiau*, tai yra Petro turimame savęs įsivaizdavime: aš juk esu Petras, uola, aš noriu būti tobulas, pirmauti Jėzaus sekimu, tikėjimu... Šiame Petro paveiksle vėl galiu save pažinti. Tame norėjime tobulai tikėti, tikrai išpažinti ir tinkamai elgtis; kad mano veiksmai tobulai atitiktų tai, ką išpažįstu. Petras, išsigynęs Jėzaus. Kristus Simonui nutiesia bendrystės tiltą, kuriuo šis gali eiti. Bet einant akyse stovi vyriausiojo kunigo kiemo paveikslas, o ausyse skamba kartojamas klausimas: ar tik tu nesi jo mokinys? Taip pat triskart nuskamba ir melas: nepažįstu jo. Be prisiminimo nėra naujos pradžios, be atmetimo – išgydymo. Petras atsako: tu žinai. Jis jau išgy-

dytas nuo noro mylėti labiau, nuo noro būti tobulesniu už kitus. Jis išmoko pamoką apie meilės paradoksą. Meilėje *mylėti* yra daugiau nei *mylėti labiau*, o ne atvirksčiai. Trejopas klausimas atidengė jo tamsiausiąją valandą. Tokią valandą pažįstame ir mes: kai norėjome gero ir net neįtarėme, kiek mumyse slypi pikto. Stebėtina, kokia maža meilę padaro baimė. Ir Paulius skundžiasi nedarąs norimo gėrio, bet darąs nenorimą blogį.

Kristus klausia iki skausmo taikliai. Nėra net užuominos apie atsivertimą ir vis dėlto – niekas negali būti taikliau pakviestas atsiversti negu Simonas Petras anąsyk. Nė sykiu nenuskamba žodis *atleidimas*, ir vis dėl to šis susitikimas nuo pat pradžių alsuoja bendrystę išgydančiu atleidimu. Kristuje nėra nesusijusių išsiskyrimų, atskyrimo be sutakinimo, lūžio be išgydymo, pabaigos be naujos pradžios. Taigi ir mylimas busi tik tuomet, kai nesigėdysi savo silpnumo. Kristus neišnaudoja silpnumo, o priešingai – jis stiprina Petrą, palaimina jį pasitikėjimu, duoda naują misiją: ganyk mano aveles. Tos avelės, kaip ir ganytojai, yra priešaringi, kupini ydų ir abejonių žmonės. Romantikai šį ganyką įsivaizdavo taip: kaimenė ramiai ganosi žalioje pievoje, o piemuo mėgaujasi saule, žvelgia į tolį, akimis palydi plaukiančius debesis... Tačiau tikrovė yra kitokia: reikia budėti, nusimanyti apie augimą, padėti gimdant, pažinti ligas ir taikyti gydymą, išmėžti gardą, pastatyti bei išardyti aptvarą. Kas nori ganyti, turi rūpintis ir savo siela: ar myli mane? Ar turi teisingą santykį su savimi pačiu? Su savo galia, garbės troškimu ir silpnumu? Su savo baime, kad

nesi pakankamai geras? Ar pats esi klausytojas to Žodžio, kurį skelbi kitiems? Ar ieškai Dievo jėgos ir artumo taip pat ir tuose, kurie kenčia, yra palieę, palūžę, ligoti, mirštantys ar liūdni? Ar gali pats išlikti silpnas pokalbiuose su kitais? Ar moki laukti, nieko nebesuprasti, likti ieškotoju, kol paskutiniam alpuly nušvis naujas žvilgsnis, nusidrieks naujas kelias? Ar eini pas kitus žmones ir naktį, kuomet gresia pavojai?

Tu neturi visko mokėti nei visko daryti. Bet turi atrasti, kur tavo centras ir iš kur semiesi jėgų. Kristus sako: o tu sek mane.

Pagal Alfred Buss mintis
parengė Kęstutis Palikša

Redaktorius: Mykolas Sotničenka

Bendradarbis: Arūnas Kalpakovas

Fotografas: Egidijus Tubelis

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
 Kalvarijų g. 325
 LT – 08420 Vilnius
 tel. (8 – 5) 279 62 77
 teesie@vks.lcn.lt
 www.seminarija.lt